

ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ФИЗИКЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ ШКОЛА
ШКОЛСКЕ 2008/2009. ГОДИНЕ.

VI РАЗРЕД

Друштво Физичара Србије
Министарство Просвете Републике Србије
ЗАДАЦИ

РЕПУБЛИЧКИ НИВО
11.04.2009.

1. Фудбалери трче, у колони један за другим по правој линији, на једнаким међусобним растојањима. Дужина овако образоване колоне је $t_0 = 50\text{m}$ и креће се брзином $v = 6\text{m/s}$. У сусрет фудбалерима, по истој линији, трчи тренер брзином $u = 4\text{m/s}$. Сваки фудбалер кад дође до тренера, поздрави се са њим ударом руке, нагло се окреће и трчи истом брзином назад. Одредити дужину колоне која се образује кад се и последњи фудбалер окрене. Одредити услове под којима би одлазећа колона била исте дужине као и долазећа.
2. Танкер дужине $t = 300\text{m}$ креће се праволинијски по језеру. Глисер крене са прамца танкера, оде до крме и врати се назад за $t = 37,5\text{s}$. Ако је брзина глисера $v = 90\text{km/h}$ одредити брзину танкера.
3. Два брода плове по језеру, један другом у сусрет по правој линији, брзинама $v_1 = 25,2\text{km/h}$ и $v_2 = 32,4\text{km/h}$. Кад су бродови на међусобном растојању $t_1 = 900\text{m}$ са првог брода, према другом, полети голуб писмоноша брзином $u = 54\text{km/h}$. Кад стигне на други брод голуб се одмах врати на први, затим одмах крене према другом и тако даље. Одредити пут који голуб пређе до тренутка кад растојање међу бродовима постане $t_2 = 180\text{m}$. Одредити пут који је голуб прешао од првог брода према другом и посебно пут који је прешао од другог према првом за време од кад је растојање међу бродовима било $t_1 = 900\text{m}$, па до сусрета бродова (водити рачуна да се голуб више пута креће од првог ка другом и обрнуто). Занемарити време које голуб проводи на бродовима и сматрати да се креће хоризонтално.
4. Авион лети, брзином $v_1 = 180\text{km/h}$ по правој линији, између два града. Кад му остане да прелети $t = 320\text{km}$ мање него што је прелетео, он повећа брзину на $v_2 = 250\text{km/h}$. Одредити растојање између градова ако је средња брзина авиона на целом путу $v_{sr} = 200\text{km/h}$. Занемарити време потребно за узлетање и слетање.
5. На тело делују две силе по истом правцу. Однос интензитета ових сила је $F_1 : F_2 = 5 : 3$ а интензитет њихове резултанте је $F = 12\text{N}$. Одредити интензитета ових сила, ако делују у истом смеру и њихове интензитета ако делују у супротним смеровима.

Сваки задатак носи 20 поена

Задатке припремио: др Мирослав Николић
Рецензент: др Надежда Новаковић
Председник комисије: др Надежда Новаковић

1. У систему референце везаном за Земљу време протекло од поздрава са првим до поздрава са последњим је $t = \frac{t_0}{u+v}$. За то време први фудбалер је прешао пут $t_1 = vt$. Са последњим се тренер поздравио на растојању $t_2 = ut$ од места на коме се поздравио са првим. Дакле $t = t_1 - t_2$ а то је $t = \frac{v-u}{v+u} t_0$. Замена бројних вредности даје $t = 10\text{m}$. Из релације за дужину нове колоне види се да ће одлазећа колона бити исте дужине као и долазећа ако тренер мирује.
2. За кретање танкера и глисера поставимо релације $vt_2 = t - ut_2$ и $vt_1 = t + ut_1$ где је $t_1 + t_2 = t$. Сабирањем прве две једначине добијамо $vt = 2t + ut - 2ut_2$. Одавде налазимо $t_2 = \frac{2t + t(u-v)}{2u}$. Ако ово заменимо у $vt_2 = t - ut_2$ добијамо $u = \sqrt{v^2 + \frac{2tv}{t}}$. Замена бројних вредности даје $u = 54\text{km/h}$.
3. Лако је закључити да је $t_1 - t_2 = v_1 t + v_2 t$ а одавде је је $t = \frac{t_1 - t_2}{v_1 + v_2}$, а за то време голуб је прешао пут $t = \frac{t_1 - t_2}{v_1 + v_2} u$ односно $t = 675\text{m}$. Нека је L_1 пут који је голуб прешао од првог ка другом а L_2 пут који је голуб прешао од другог ка првом. Разлика ових путева једнака је путу који први брод пређе до сусрета јер је у почетку голуб полетео са првог. Дакле $L_1 - L_2 = \frac{v_1 t_1}{v_1 + v_2}$ (1). Збир ових путева једнак је укупном пређеном путу голуба, односно једнак је t уз услов да је $t_2 = 0$. Дакле, $L_1 + L_2 = \frac{u t_1}{v_1 + v_2}$ (2). Из (1) и (2) налазимо $L_1 = \frac{t_1 (u + v_1)}{2 (v_1 + v_2)}$ и $L_2 = \frac{t_1 (u - v_1)}{2 (v_1 + v_2)}$. Замена бројних вредности даје $L_1 = 618,75\text{m}$ и $L_2 = 225\text{m}$.
4. Растојање између градова је $s = 2x - t$ јер је $s_1 = x$ и $s_2 = x - t$. Средња брзина је $v_{sr} = \frac{2x - t}{\frac{x}{v_1} + \frac{x-t}{v_2}}$. Сређивањем се добија $v_{sr} = \frac{(2x-t)v_1 v_2}{x(v_1 + v_2)}$. Из последње релације налазимо $x = \frac{t v_1 (v_2 - v_{sr})}{2 v_1 v_2 - v_{sr} (v_2 + v_1)}$. Замена бројних вредности даје $x = 720\text{km}$ па је $s = 2x - t = 1120\text{km}$.
5. Из односа $\frac{F_1}{F_2} = \frac{5}{3}$ налазимо $F_1 = \frac{5}{3} F_2$ па је, ако силе делују у истом смеру, $\frac{5}{3} F_2 + F_2 = F$ а одавде је $F_2 = \frac{3F}{8} = 4,5\text{N}$ и $F_1 = 7,5\text{N}$. Ако силе делују у супротним смеровим тада је $\frac{5}{3} F_2 - F_2 = F$ па је $F_2 = \frac{3F}{2} = 18\text{N}$ и $F_1 = 30\text{N}$.